ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕДИЦИНАЛЫҚ ЖӘНЕ ФАРМАЦЕВТИКАЛЫҚ МАМАНДЫҚТАР БОЙЫНША ҚОСЫМША БІЛІМ БЕРУДІҢ МЕМЛЕКЕТТІК СТАНДАРТЫ

ГИГИЕНА ЖӘНЕ ЭПИДЕМИОЛОГИЯ
мамандығы

ҚР ҚББМС

Ресми басылым

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі

Астана 2009

АЛҒЫ СӨЗ

1 Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігімен және Көкшетау медициналық колледжімен **ЖАСАЛДЫ ЖӘНЕ ЕНГІЗІЛДІ.**

2 Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау Министрінің м.а. 2009 жылғы 26 қарашадағы № 788 бұйрығымен **БЕКІТІЛДІ ЖӘНЕ ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛДІ.**

3 БІРІНШІ РЕТ ЕНГІЗІЛДІ.

4 Осы стандартта «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» 2009 жылғы 18 қыркүйектегі Қазақстан Республикасы Кодексінің нормалары мен «Қазақстан Республикасының медициналық және фармацевтикалық білім беруді реформалау тұжырымдамасы туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2006 жылғы 24 сәуірдегі № 317 қаулысы жүзеге асырылған.

Осы стандартты Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің рұқсатынсыз көбейтуге және таратуға болмайды.

Ключевые слова: Государственный стандарт дополнительного образования по медицинским и фармацевтическим специальностям; образовательная программа; требования к уровню подготовки слушателей; переподготовка, повышение квалификации.

9.7 Учебные занятия на циклах повышения квалификации и переподготовки должны проводиться с использованием инновационных технологий и интерактивных методов обучения.

9.8 Требования к материально-техническому обеспечению: организации, реализующие образовательные программы дополнительного медицинского и фармацевтического образования должны располагать материально-технической базой (аудиторный фонд, клинические базы, компьютерные классы, лаборатории, приборное обеспечение, фондовые материалы), соответствующей действующим санитарно-техническим нормам и обеспечивающей проведение всех видов теоретической и клинической подготовки, предусмотренных учебным планом.

10 Требования к уровню подготовки лиц, освоивших образовательные программы дополнительного образования по специальности «Гигиена и эпидемиология»

10.1 Общие требования. Специалист, освоивший образовательную программу переподготовки, должен приобрести объём знаний и навыков, соответствующий требованиям настоящего стандарта, а также соответствовать квалификационной характеристике специальности, утвержденной приказом Министра здравоохранения Республики Казахстан «Об утверждении квалификационных характеристик медицинских и фармацевтических специальностей» от 12 ноября 2009 года № 699.

Специалист, освоивший образовательную программу циклов повышения квалификации, должен приобрести знания и навыки, соответствующие цели и содержанию конкретного цикла, а также требованиям настоящего стандарта.

10.2 Итоговая аттестация – форма контроля теоретических и клинических достижений специалиста, направленная на определение соответствия полученных им знаний, умений, навыков и компетенций требованиям настоящего стандарта. Форма проведения итоговой аттестации определяется обучающей организацией самостоятельно.

10.3 Специалистам, освоившим программы дополнительного образования по специальности «Гигиена и эпидемиология», выдаётся документ установленного образца о повышении квалификации или переподготовке по специальности.

МАЗМҰНЫ

1. Қолдану саласы 6
2. Нормативтік сілтемелер 6
3. Терминдер мен анықтамалар 7
4. Қысқартулар 7
5. Жалпы ережелер 7
6. «Гигиена және эпидемиология» мамандығы бойынша қосымша білім алушы тұлғаларға қойылатын талаптар 8
7 «Гигиена және эпидемиология» мамандығы бойынша қосымша білім беру бағдарламасының құрылымына қойылатын талаптар 8
8. «Гигиена және эпидемиология» мамандығы бойынша қосымша білім беру бағдарламасының мазмұнына қойылатын талаптар 9
9. «Гигиена және эпидемиология» мамандығы бойынша қосымша білім беру ортасына қойылатын талаптар 13
10. «Гигиена және эпидемиология» мамандығы бойынша қосымша білім беру бағдарламасын игерген тұлғалардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптар 14

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ МЕДИЦИНАЛЫҚ ЖӘНЕ ФАРМАЦЕВТИКАЛЫҚ МАМАНДЫҚТАР БОЙЫНША ҚОСЫМША БІЛІМ БЕРУДІҢ МЕМЛЕКЕТТІК СТАНДАРТЫ

ГИГИЕНА ЖӘНЕ ЭПИДЕМИОЛОГИЯ мамандығы
Медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша қосымша білім беру бағдарламалары мазмұнының минимумына қойылатын мемлекеттік талаптар

Енгізілген күні 01.01.2010 жылғы

1 Қолдану саласы

Осы мемлекеттік стандарт (бұдан әрі – стандарт) медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша қосымша білім беру бағдарламалары мазмұнының мемлекеттік міндетті минимумына және мамандар дайындау деңгейіне қойылатын талаптарды белгілейді.

Стандарт ережелерін қолдану және сақтау ведомстволық бағыныстылығы мен ұйымдық-құқықтық нысандарына және оқыту нысандарына қарамастан, біліктілікті арттыру және қайта даярлау бағдарламаларын жүзеге асырушы барлық ұйымдар үшін міндетті.

Стандарт біліктілікті арттыру және қайта даярлау циклдарына арналған білім беру бағдарламаларын жасауда пайдаланылады.

2 Нормативтік сілтемелер

Стандартта келесі нормативтік құжаттарға жасалған сілтемелер пайда-ланылған:

- Қазақстан Республикасының 2009 жылғы 18 қыркүйектегі «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Кодексі;
- Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 15 мамырдағы № 251-3 Еңбек Кодексі;
- Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 389-III «Білім туралы» Заңы;
- «Қазақстан Республикасының медициналық және фармацевтикалық білім беруді реформалау тұжырымдамасы туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2006 жылғы 24 сәуірдегі № 317 қаулысы;
- «Медицина және фармацевтика мамандықтарының номенклатурасын бекіту туралы» Денсаулық сақтау Министрінің 2009 жылғы 24 қарашадағы № 774 бұйрығы;
- «Медицина және фармацевтика кадрларының біліктілігін арттыру және қайта даярлау ережесін бекіту туралы» Денсаулық сақтау министрінің міндетін атқарушының 2009 жылғы 11 қарашадағы № 691 бұйрығы.

Продолжение таблицы 3

	- «Инфекционный контроль. Организация программ инфекционного контроля на национальном уровне и на уровне лечебно-профилактических организаций».
ИА	**Итоговая аттестация**
	Итого

9 Требования к образовательной среде дополнительного образования по специальности «Гигиена и эпидемиология»

9.1 Организация самостоятельно разрабатывает и утверждает Рабочие учебные планы переподготовки и повышения квалификации на основе Типовых учебных планов переподготовки и циклов повышения квалификации в соответствии с настоящим стандартом по специальности «Гигиена и эпидемиология».

9.2 Образовательная программа повышения квалификации и переподготовки содержит:

- теоретическое обучение, включающее изучение базовых и профилирующих дисциплин;
- практическое обучение;
- промежуточную и итоговую аттестацию.

9.3 Содержание образовательной программы определяется Типовыми учебными программами (дисциплины обязательного компонента), разработанными на основе настоящего стандарта по специальности.

Обучающая организация на основе Типовых учебных программ (дисциплин обязательного компонента) разрабатывает Рабочие учебные программы и силлабусы по дисциплинам обязательного компонента и компонента по выбору, которые вместе с Рабочими учебными планами и контрольно-измерительными средствами (тестовые задания и задачи) составляют УМКС.

9.4 Дополнительное образование по специальности «Гигиена и эпидемиология» осуществляется медицинскими организациями образования и науки.

9.5 Требования к кадровому обеспечению: учебные занятия на циклах повышения квалификации и переподготовки могут проводить лица, имеющие ученую степень доктора или кандидата наук, академическую степень доктора философии или магистра по специальности, а также профильные специалисты высшей и первой квалификационной категории.

9.6 Требования к учебно-методическому обеспечению: учебно-методическое и информационное обеспечение учебного процесса должно гарантировать возможность качественного освоения слушателями образовательной программы дополнительного образования по специальности «Гигиена и эпидемиология».

Реализация образовательной программы должна сопровождаться свободным доступом к международным информационным сетям, электронным базам данных, библиотечным фондам, компьютерным технологиям, учебно-методической и научной литературе.

Продолжение таблицы 3

ПД	ПРОФИЛИРУЮЩИЕ ДИСЦИПЛИНЫ
ПДО	**Обязательный компонент**
ПДО 01	**Коммунальная гигиена**
	Нормативно-правовая и отчетная документация. Санитарная охрана атмосферного воздуха населенных мест. Гигиена воды и водоснабжения населенных мест. Санитарная охрана поверхностных и подземных вод. Санитарная очистка населенных мест. Санитарные требования к устройству и содержанию коммунальных объектов.
ПДО 02	**Гигиена питания**
	Пищевые вещества, их значение. Гигиеническая экспертиза пищевых продуктов. Требования к устройству, содержанию и эксплуатации пищевых объектов. Профилактика пищевых отравлений.
ПДО 03	**Гигиена труда**
	Основы физиологии труда. Характеристика основных производственных факторов, меры профилактики вредного действия. Требования к устройству, содержанию промышленных предприятий.
ПДО 04	**Гигиена детей и подростков**
	Методы изучения показателей характеризующих состояние здоровья детей и подростков. Требования к устройству и содержанию детских дошкольных организаций и школ. Гигиенические основы учебного процесса детей и подростков.
ПДО 05	**Эпидемиология и дезинфекционное дело**
	Учение об эпидемиологическом процессе. Звенья эпидемиологического процесса. Классификация инфекционных болезней. Основные принципы профилактики инфекционных болезней в РК. Эпидемиологический надзор. Дезинфекция, ее виды и задачи. Понятие о стерилизации, антисептике, асептике.
ПДВ	**Компоненты по выбору**
	- «Актуальные вопросы гигиены и санитарии»; - «Актуальные вопросы эпидемиологии»; - «Актуальные вопросы медицинской паразитологии»; - «Актуальные вопросы больничной гигиены»; - «Актуальные вопросы дезинфекционного дела»; - «Менеджмент в санитарно-эпидемиологической службе»; - «Современные требования к организации контроля над питьевым водоснабжением»;

3 Терминдер мен анықтамалар

Стандартта терминдер мен анықтамалар «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 389-III Заңына, «Қазақстан Республикасының медициналық және фармацевтикалық білім беруді реформалау тұжырымдамасы туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2006 жылғы 24 сәуірдегі № 317 қаулысына сәйкес қолданылады.

Біліктілік - құжатта түлектің кәсіптік қызметті орындауға немесе білім алуды жалғастыруға дайындығын бейнелейтін кәсіптік дайындығының түрі мен деңгейі.

Біліктілікті арттыру - бұрын алынған кәсіби білімін, шеберлігін және дағдыларын қолдауға, кеңейтуге, тереңдету және жетілдіруге мүмкіндік беретін медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша қосымша білім беру нысаны.

Білім беру бағдарламасы - пәндер тізімін, оқу және клиникалық немесе/және тәжірибелік жұмыс түрі мен көлемін қамтитын, нақты мамандық бойынша тыңдаушыларды оқыту мазмұнының жалпы сипаттамасы.

Қайта даярлау (мамандандыру) - өзге кәсіп немесе мамандықты игеруге мүмкіндік беретін медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша қосымша білім беру түрі.

Мамандық - білім туралы сәйкесті құжатпен расталатын қызметтің белгілі бір түрі үшін қажетті мақсатты даярлығы және жұмыс тәжірибесі білім, шеберлік және дағдылар арқылы алынған кешені.

Медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша қосымша білім беру - біліктілікті арттыру және қайта даярлау нысанында жүзеге асырылатын, медицина және фармацевтика мамандарының білім алу қажеттіліктерін қанағаттандыру мақсатымен жүргізілетін оқыту үдерісі.

Тыңдаушы - медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша қосымша білім беру бағдарламаларын жүзеге асырушы ұйымда оқуға тіркелген маман.

4 Қысқартулар

Стандартта келесі қысқартулар қолданылады:
ҚББМС - қосымша медициналық және фармацевтикалық білім берудің мемлекеттік стандарты;
НП - негізгі пәндер;
БП - бейіндеуші пәндер;
МОӘК - мамандықтың оқу-әдістемелік кешені.

5 Жалпы ережелер

5.1 Медициналық және фармацевтикалық мамандардың біліктілігін арттыру және/немесе қайта даярлау «Медициналық және фармацевтикалық мамандықтардың номенклатурасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау Министрінің 2009 жылғы 24 қарашадағы № 774 бұйрығымен бекітілген мамандықтар бойынша

жүргізіледі.

5.2 Біліктілікті арттырудың және/немесе қайта даярлаудың білім беру бағдарламалары ведомстволық бағыныстылығы мен меншіктік нысанына қарамастан, қажетті оқу-әдістемелік, материалды-техникалық жабдықтары бар, қызметінің негізгі түрі денсаулық сақтау саласындағы білім беру және/немесе ғылыми қызмет болып табылатын білім және ғылым медициналық ұйымдары арқылы жүзеге асырылады.

5.3 Біліктілікті арттыру және/немесе қайта даярлау төмендегілерге:

- осы стандартқа;
- медициналық және фармацевтикалық мамандықтар номенклатурасына;
- мамандықтардың біліктілік сипаттамаларына;
- оқу-әдістемелік және бағдарламалық құжаттамаларға сәйкес жүзеге асырылады.

5.4 Медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша қосымша білім беру бағдарламаларын игерген және қорытынды аттестациядан сәтті өткен тұлғаларға белгіленген үлгідегі құжат тапсырылады.

5.5 Стандарттың ережелері келесі мақсаттарды көздейді:

- мамандардың біліктілігін арттырудың және/немесе қайта даярлаудың міндетті талаптарын орындау есебінен медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша қосымша білім беру сапасын жоғары деңгейге жеткізу;
- оқу үдерісін регламенттеу және медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша қосымша білім беруді жүзеге асыратын ұйымдар жұмыстарының тиімділігін бақылау жүйесін құру.

5.6 Мамандықтар бойынша біліктілікті арттыру және/немесе қайта даярлау стандарттары осы стандарттың ережелеріне сәйкес келуі және төмендегілерге қойылатын талаптардың жиынтығын анықтауы тиіс:

- білім беру бағдарламасының мазмұнына;
- мамандардың оқу жүктемелерінің ең аз көлеміне (минималдық);
- мамандардың біліктілігін арттыру және/немесе қайта даярлау деңгейіне.

6 «Гигиена және эпидемиология» мамандығы бойынша қосымша білім алатын тұлғаларға қойылатын талаптар

6.1 «Гигиена және эпидемиология» мамандығы бойынша қосымша білім беру бағдарламаларын игеруге ниет етуші тұлғаларға қажет бастапқы білім деңгейі – санитарлық- эпидемиологиялық бейіндегі техникалық және кәсіптік (орта арнаулы, орта кәсіптік) медициналық білім.

7 «Гигиена және эпидемиология» мамандығы бойынша қосымша білім беру бағдарламасының құрылымына қойылатын талаптар

7.1 «Гигиена және эпидемиология» мамандығы бойынша қосымша білім беру бағдарламасының құрылымы білім беру мазмұнын анықтайтын әртүрлі оқу және клиникалық жұмыстардан құрылады, олардың арақатынасын, өлшемін және есептелуін көрсетеді. Жұмыстардың барлық түрлерінің еңбек сыйымдылығын есеп-

Таблица 2 **Типовой учебный план цикла повышения квалификации по специальности «Гигиена и эпидемиология»**

Циклы дисциплин	Наименования дисциплин	Объем учебной нагрузки в часах/ неделях	Объем учебной нагрузки в часах/ неделях	Формы контроля
ПДВ	Компонент по выбору	54 /1 (100%)	Зачеты	Зачеты
ИА	Итоговая аттестация			
	Итого	54/1		

Таблица 3 **Содержание образовательной программы переподготовки по специальности «Гигиена и эпидемиология»**

Циклы дисциплин	Наименования дисциплин, их основные разделы
БД	**БАЗОВЫЕ ДИСЦИПЛИНЫ**
БДО	**Обязательный компонент**
БДО 01	**Общественное здоровье и здравоохранение (включая вопросы формирования здорового образа жизни)**
	Законодательство Республики Казахстан в области здравоохранения. Методы измерения и критерии оценки состояния здоровья населения и системы здравоохранения. Заболеваемость населения, методы изучения, анализ. Понятие доказательной медицины. Врачебно-трудовая экспертиза. Вопросы формирования здорового образа жизни.
БДО 02	**Гражданская оборона и организация медицинской помощи при чрезвычайных ситуациях**
	Государственная система предупреждения и ликвидации чрезвычайных ситуаций. Силы гражданской обороны, их состав, предназначение и порядок применения. Чрезвычайные ситуации природного и техногенного характера, возможные на территории Республики Казахстан, и их последствия. Основные принципы и способы защиты населения в чрезвычайных ситуациях мирного и военного времени. Организация медико-санитарного обеспечения населения при ликвидации чрезвычайных ситуаций.

- «Инфекционный контроль. Организация программ инфекционного контроля на национальном уровне и на уровне лечебно-профилактических организаций» и другие.

8.6 Содержание образовательной программы дополнительного образования по специальности «Гигиены и эпидемиологии» определяется в соответствии с таб. 3.

Таблица 1 **Типовой учебный план переподготовки по специальности «Гигиена и эпидемиология»**

№	Наименования дисциплин	Объем учебной нагрузки в часах/неделях	Формы контроля
БД	**БАЗОВЫЕ ДИСЦИПЛИНЫ**	**54 /1**	
БДО	**Обязательный компонент**	**54 /1**	
БДО 01	Общественное здоровье и здравоохранение (включая вопросы формирования здорового образа жизни)	36/2/3	Зачет
БДО 02	Гражданская оборона и организация медицинской помощи при чрезвычайных ситуациях	18/1/3	Зачет
ПД	**ПРОФИЛИРУЮЩИЕ ДИСЦИПЛИНЫ**	**378/7**	
ПДО	**Обязательный компонент**	**270/5**	
ПДО 01	Коммунальная гигиена	54/1	Зачет
ПДО 02	Гигиена питания	54/1	Зачет
ПДО 03	Гигиена труда	27/1/2	Зачет
ПДО 04	Гигиена детей и подростков	27/1/2	Зачет
ПДО 05	Эпидемиология и дезинфекционное дело	108/2	Зачет
ПДВ	**Компонент по выбору**	**108/2**	**Зачеты**
ИА	**Итоговая аттестация**		
	Итого	**432/8**	

теу игерілген материалдардың сағаттық/апталық көлемі бойынша жүзеге асырылады. Бұл ретте алдыңғы білім деңгейлерінде игерілген сағаттардың/апталардың жинақтық жүйесі болады.

7.2 «Гигиена және эпидемиология» мамандығы бойынша қосымша білім беру бағдарламасы күндізгі оқу нысаны арқылы жүзеге асырылады. Мамандардың біліктілігін арттыру заңмен белгіленген тәртіп бойынша, электрондық және телекомуникациялық құралдардың көмегімен дистанциялық оқу нысанында жүргізілуі мүмкін.

7.3 Оқу ұзақтығы мынаны құрайды:

1) қайта даярлау курстарында – 432/8 сағатты/аптаны;

2) біліктілікті арттыру курстарында – 54/1 сағатты/аптаны, 108/2 сағатты/аптаны.

Оқу аптасының ұзақтығы 54 бастап 60 дейінгі сағатты құрайды, оның ішінде 36 бастап 40 дейінгі – аудиторлық (академиялық) сағат, 18-20– тыңдаушының өзіндік жұмысы. 1 академиялық сағаттың ұзақтығы 50 минутты құрайды.

8 «Гигиена және эпидемиология» мамандығы бойынша қосымша білім беру бағдарламасының мазмұнына қойылатын талаптар

8.1 Мамандарды даярлау деңгейіне қойылатын талаптар «Гигиена және эпидемиология» мамандығы бойынша қосымша білім беру бағдарламасының мазмұны арқылы анықталады.

8.2 Оқу міндетті компонент пен таңдаулы компоненттен тұрады.

Міндетті компонент пәндерінің тізімі және сағаттың/аптаның сәйкесті ең аз көлемі осы стандарттың типтік оқу жоспары (1-2 кесте) бойынша анықталады. Таңдалатын компонент пәндерінің тізімін және сағаттың/аптаның сәйкесті ең аз көлемін білім және ғылым ұйымдары өз бетінше белгілейді.

Таңдалатын компонент мамандық пәндерінің жеке тараулары мен аралық пәндерді терең зерттеуді көздейді, сонымен бірге жұмыс берушінің қалауын және еңбек нарығының қажеттіліктерін ескереді.

8.3 Міндетті компонент пен таңдалатын компоненттің арақатынасы қайта даярлау циклдарында 75%-дан 25% құрайды. Ұзақтығы 1 аптадан 2 аптаға дейінгі біліктілікті арттыру циклдары 100% таңдалатын компоненттен құралады.

8.4 Біліктілікті арттыру және қайта даярлау циклдарында оқудың (таңдалатын компонент) тақырыбы мен ұзақтығын ұйым төменде ұсынылған негізгі тақырыптардан (бағыттардан) өз бетінше таңдайды.

8.5 «Гигиена және эпидемиология» мамандығы бойынша біліктілікті арттыру және қайта даярлау циклдарында дайындаудың (таңдалатын компонент) негізгі тақырыптары (бағыттары) мыналар болып табылады:

- «Гигиена мен санитарияның өзекті мәселелері»;
- «Эпидемиологияның өзекті мәселелері»;
- «Медициналық паразитологияның өзекті мәселелері»;
- «Ауруханалық гигиенаның өзекті мәселелері»;
- «Дезинфекциялық істің өзекті мәселелері»;

- «Санитариялық- эпидемиологиялық қызмет менеджменті»;
- «Ауыз сумен қамтамасыз етуді бақылауды ұйымдастыруға қойылатын заманауи талаптар»;
- «Инфекциялық бақылау. Ұлттық және емдеу- алдын алу ұйымдар деңгейіндегі инфекциялық бақылау бағдарламаларын ұйымдастыру» және тағы басқалар.

8.6 «Гигиена және эпидемиология» мамандығы бойынша қосымша білім беру бағдарламасының мазмұны 3-ші кестеге сәйкес анықталады.

1-кесте **«Гигиена және эпидемиология» мамандығы бойынша қайта даярлаудың типтік оқу жоспары**

№	Пәндердің атауы	Оқу жүктемесінің сағаттық/апталық көлемі	Бақылау фирмасы
НП	**НЕГІЗГІ ПӘНДЕР**	**54/1**	
МНП	**Міндетті компонент**	**54/1**	
МНП 01	Қоғамдық денсаулық және денсаулық сақтау(СӨСқалыптастыруөселелерімен қоса)	36/2/3	Сынақ
МНП 02	Төтенше жағдайлар кезіндегі азаматтық қорғаныс және медициналық көмекті ұйымдастыру	18/1/3	Сынақ
БП	**БЕЙІНДЕУШІ ПӘНДЕР**	**378/7**	
МБП	**Міндетті компонент**	**270/5**	
МБП 01	Коммуналдық гигиена	54/1	Сынақ
МБП 02	Тағам гигиенасы	54/1	Сынақ
МБП 03	Еңбек гигиенасы	27/1/2	Сынақ
МБП 04	Балалар мен жас өспірімдер гигиенасы	27/1/2	Сынақ
МБП 05	Эпидемиология және дизенфекциялық іс	108/2	Сынақ
ТБК	**Таңдау компоненті**	**108/2**	**Сынақтар**
ҚА	**Қорытынды аттестация**		
	Барлығы	**432/8**	

Ескерту:
** - санитариялық- гигиеналық бейіндегі мамандықтар бойынша жұмыс өтілі және бастапқы білім деңгейі бар мамандар үшін.*

7.2 Образовательные программы дополнительного образования по специальности «Гигиена и эпидемиология» реализуются через очную форму обучения. Повышение квалификации специалистов может проводиться в форме дистанционного обучения, посредством электронных и телекоммуникационных средств в установленном законом порядке.

7.3 Продолжительность обучения составляет:

1) на курсах переподготовки – 432/8 часов/недель.

2) на курсах повышения квалификации - от 54/1 до 108/2 часов/недель.

Продолжительность учебной недели составляет от 54 до 60 часов, из которых от 36 до 40 – аудиторные (академические) часы, 18-20 – самообразование слушателя. Продолжительность 1 академического часа составляет 50 минут.

8 Требования к содержанию образовательной программы дополнительного образования по специальности «Гигиена и эпидемиология»

8.1 Требования к уровню подготовки специалистов определяются содержанием образовательных программ дополнительного образования по специальности «Гигиена и эпидемиология».

8.2 Обучение состоит из обязательного компонента и компонента по выбору.

Перечень дисциплин обязательного компонента и соответствующие минимальные объемы часов/недель определяются Типовыми учебными планами настоящего стандарта (таб. 1-2). Перечень дисциплин по выбору и соответствующие минимальные объемы часов/недель устанавливаются организациями образования и науки самостоятельно.

Дисциплины компонента по выбору предполагают углубленное изучение отдельных разделов специальности и смежных дисциплин, при этом учитываются ожидания работодателей и потребности рынка труда.

8.3 Соотношение обязательного компонента и компонента по выбору на цикле переподготовки составляет 75 к 25%. Циклы повышения квалификации от 1 до 2 недель на 100% состоят из компонента по выбору.

8.4 Тематику и продолжительность обучения на циклах повышения квалификации и переподготовки (компонент по выбору) организация выбирает самостоятельно из рекомендованных ниже основных тем (направлений).

8.5 Основными темами (направлениями) подготовки на циклах повышения квалификации и переподготовки (компонент по выбору) по специальности «Гигиена и эпидемиология» являются следующие:

- «Актуальные вопросы гигиены и санитарии»;
- «Актуальные вопросы эпидемиологии»;
- «Актуальные вопросы медицинской паразитологии»;
- «Актуальные вопросы больничной гигиены»;
- «Актуальные вопросы дезинфекционного дела»;
- «Менеджмент в санитарно-эпидемиологической службе»;
- «Современные требования к организации контроля над питьевым водоснабжением»;

ласти здравоохранения, имеющих необходимое учебно-методическое, материально-техническое оснащение, независимо от их ведомственной подчинённости и формы собственности.

5.3 Повышение квалификации и/или переподготовка осуществляется в соответствии с:

- настоящим стандартом;
- номенклатурой медицинских и фармацевтических специальностей;
- квалификационными характеристиками специальностей;
- учебно-методической и программной документацией.

5.4 Лицам, освоившим образовательные программы дополнительного образования по медицинским и фармацевтическим специальностям и успешно прошедшим итоговую аттестацию, выдаётся документ установленного образца.

5.5 Положения стандарта имеют следующие цели:

- достижение высокого качества дополнительного образования по медицинским и фармацевтическим специальностям за счет выполнения обязательных требований к повышению квалификации и/или переподготовке специалистов;
- регламентация учебного процесса и создания системы контроля за эффективностью работы организаций, осуществляющих дополнительное профессиональное обучение.

5.6 Стандарты повышения квалификации и/или переподготовки по специальностям должны соответствовать положениям настоящего стандарта и определять совокупность требований к:

- содержанию образования;
- минимальному объему учебной нагрузки специалистов;
- уровню повышения квалификации и/или переподготовки специалистов.

6 Требования к лицам, получающим дополнительное образование по специальности «Гигиена и эпидемиология»

6.1 Необходимый предшествующий уровень образования для лиц, желающих освоить образовательные программы дополнительного медицинского образования по специальности «Гигиена и эпидемиология» – техническое и профессиональное (среднее специальное, среднее профессиональное) медицинское образование санитарно-эпидемиологического профиля.

7 Требования к структуре образовательной программы дополнительного образования по специальности «Гигиена и эпидемиология»

7.1 Структура образовательной программы дополнительного образования по специальности «Гигиена и эпидемиология» формируется из различных видов учебной и практической работы, определяющих содержание образования, отражает их соотношение, измерение и учет. Учет трудоёмкости всех видов работ осуществляется по объему освоенного материала в часах/неделях. При этом действует накопительная система часов/недель, освоенных на предыдущих уровнях образования.

2-кесте **«Гигиена және эпидемиология» мамандығы бойынша біліктілікті арттыру циклының типтік оқу жоспары**

№	Пәндердің атауы	Оқу жүктемесінің сағаттық/ апталық көлемі	Оқу жүктемесінің сағаттық/ апталық көлемі	Бақылау нысаны
ТБК	**Таңдалатын компонент**	**54/1 (100%)**	**108/2 (100%)**	**Сынақтар**
ҚА	**Қорытынды аттестация**			
	Барлығы	**54/1**	**108/2**	

3-кесте **«Гигиена және эпидемиология» мамандығы бойынша қайта даярлаудың білім беру бағдарламасының мазмұны**

Пәндер циклы	Пәндердің атауы, олардың негізгі бөлімдері
НП	**НЕГІЗГІ ПӘНДЕР**
МНП	**Міндетті компонент**
МНП 01	**Қоғамдық денсаулық және денсаулық сақтау (Салауатты өмір салтын қалыптастыру мәселелерімен қоса)**
	Денсаулық сақтау саласындағы Қазақстан Республикасының заңнамалары. Халықтың денсаулығын және денсаулық сақтау жүйесінің жағдайын бағалау өлшемдері және өлшеу әдістері. Халықтың сырқаттанушылығы, зерттеу әдістері, талдау. Дәлелді медицина түсінігі. Дәрігерлік-еңбек сараптамасы. Салауатты өмір салтын қалыптастыру мәселелері.
МНП 02	**Төтенше жағдайлар кезіндегі азаматтық қорғаныс және медициналық көмекті ұйымдастыру**
	Төтенше жағдайлардың алдын алу және жоюдағы Мемлекеттік жүйесі. Азаматтық қорғаныс күштері, оның құрамы, арналуы және пайдалануы. Қазақстан Республикасында болуы мүмкін техногендік және табиғаттық төтенше жағдайлар, олардың нәтижесі. Бейбітшілік және соғыс уақытындағы төтенше жағдайларда тұрғындарды қорғау тәсілдері мен негізгі принциптері. Төтенше жағдайларды жоюда тұрғындарды медико-санитарлық қамтамасыз етуді ұйымдастыру
БП	**БЕЙІНДЕУШІ ПӘНДЕР**
МБП	**Міндетті компонент**
МБП 01	**Коммуналдық гигиена**
	Нормативтік- құқықтық және есептік құжаттама. Ауылдық жерлердің атмосфералық ауасын санитариялық қорғау. Ауылдық жерлердің суының және сумен қамтамасыз етілуінің гигие-

3 кестенің жалғасы

	насы. Жер үсті және жер асты суларын санитариялық қорғау. Ауылдық жерлерді санитариялық тазалау. Коммуналдық объектілердің құрылғылары мен оларды ұстауға қойылатын санитариялық талаптар.
МБП 02	**Тағам гигиенасы**
	Тағамдық заттектер, олардың маңызы. Азық-түліктердің гигиеналық сараптамасы. Тағамдық объектілердің құрылғыларына, оларды ұстауға және қолдануға қойылатын талаптар. Тағаммен уланудың профилактикасы.
МБП 03	**Еңбек гигиенасы**
	Еңбек физиологиясының негіздері. Негізгі өндірістік факторлардың сипаттамалары, зиянды әсердің алдын алу шаралары. Өнеркәсіптік кәсіпорындардың құрылғыларына, оларды ұстауға қойылатын талаптар.
МБП 04	**Балалар мен жас өспірімдер гигиенасы**
	Балалар мен жас өспірімдер денсаулығының жағдайын сипаттайтын көрсеткіштерді зерттеу әдістері. Балалардың мектепке дейінгі ұйымдары мен мектептерінің құрылғыларына және оларды ұстауға қойылатын талаптар. Балалар мен жас өспірімдер оқу үдерісінің гигиеналық негіздері.
МБП 05	**Эпидемиология және дезинфекциялық іс**
	Эпидемиологиялық үдеріс туралы ілім. Эпидемиологиялық үдерістің буындары. Инфекциялық аурулардың жіктелуі. ҚР инфекциялық аурулардың алдын алу негізгі принциптері. Эпидемиологиялық қадағалау. Залалсыздандыру, оның түрлері мен міндеттері. Стерилдеу, антисептика, асептика туралы түсінік.
ТБК	**Таңдау компоненттері**
	«Гигиена мен санитарияның өзекті мәселелері»; «Эпидемиологияның өзекті мәселелері»; «Медициналық паразитологияның өзекті мәселелері»; «Ауруханалық гигиенаның өзекті мәселелері»; «Дезинфекциялық істің өзекті мәселелері»; «Санитариялық- эпидемиологиялық қызмет менеджменті»; «Ауыз сумен қамтамасыз етуді бақылауды ұйымдастыруға қойылатын қазіргі талаптар»; «Инфекциялық бақылау. Ұлттық және емдеу - алдын алу ұйымдар деңгейіндегі инфекциялық бақылау бағдарламаларын ұйымдастыру».
ҚА	**Қорытынды аттестация**
	Барлығы

3 Термины и определения

В стандарте применяются термины и определения в соответствии с Законом Республики Казахстан от 27 июля 2007 года № 389-III «Об образовании», постановлением Правительства Республики Казахстан от 24 апреля 2006 года № 317 «О Концепции реформирования медицинского и фармацевтического образования Республики Казахстан».

Повышение квалификации - форма профессионального обучения, позволяющая поддерживать, расширять, углублять и совершенствовать ранее приобретенные профессиональные знания, умения и навыки.

Образовательная программа - общая характеристика содержания обучения слушателей по конкретной специальности, включающая перечень дисциплин, виды и объем учебной и клинической или/и практической работы.

Переподготовка (специализация) - форма профессионального обучения, позволяющая освоить другую профессию или специальность.

Специальность - комплекс приобретённых, путем целенаправленной подготовки и опыта работы знаний, умений и навыков, необходимых для определённого вида деятельности, подтверждаемый соответствующими документами об образовании.

Дополнительное образование по медицинским и фармацевтическим специальностям - процесс обучения, осуществляемый с целью удовлетворения образовательных потребностей специалистов, реализуемый в виде повышения квалификации и переподготовки.

Слушатель - специалист, зачисленный на обучение в организацию, реализующую программы дополнительного медицинского и (или) фармацевтического образования.

4 Сокращения

В стандарте применяются следующие сокращения:

ГСДО - государственный стандарт дополнительного медицинского и фармацевтического образования;

БД - базовые дисциплины;

ПД - профилирующие дисциплины;

УМКС - учебно-методический комплекс специальности.

5 Общие положения

5.1 Повышение квалификации и/или переподготовка медицинских и фармацевтических кадров проводится по специальностям, утверждённым Приказом Министра здравоохранения Республики Казахстан «Об утверждении номенклатуры медицинских и фармацевтических специальностей» от 24 ноября 2009 года № 774.

5.2 Образовательные программы повышения квалификации и/или переподготовки реализуются медицинскими организациями образования и науки, основным видом деятельности которых является образовательная и/или научная деятельность в об-

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СТАНДАРТ ДОПОЛНИТЕЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ ПО МЕДИЦИНСКИМ И ФАРМАЦЕВТИЧЕСКИМ СПЕЦИАЛЬНОСТЯМ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Специальность: «ГИГИЕНА И ЭПИДЕМИОЛОГИЯ»
Государственные требования к минимуму содержания образовательных программ дополнительного образования по медицинским (или фармацевтическим) специальностям

Дата введения 01.01.2010 года

1 Область применения

Настоящий Государственный стандарт (далее - стандарт) устанавливает требования к государственному обязательному минимуму содержания образовательных программ дополнительного образования по медицинским и фармацевтическим специальностям и уровню подготовки специалистов.

Положения стандарта обязательны для применения и соблюдения всеми организациями, реализующими программы повышения квалификации и переподготовки, независимо от их ведомственной подчинённости, организационно-правовых форм и форм обучения.

Стандарт используется при разработке образовательных программ по циклам повышения квалификации и переподготовки.

2 Нормативные ссылки

В стандарте использованы ссылки на следующие нормативные документы:

- Кодекс Республики Казахстан от 18 сентября 2009 года № 193-IV «О здоровье народа и системе здравоохранения»;
- Трудовой кодекс Республики Казахстан от 15 мая 2007 года № 251-3;
- Закон Республики Казахстан от 27 июля 2007 года № 389-III «Об образовании»;
- Постановление Правительства Республики Казахстан от 24 апреля 2006 года № 317 «О Концепции реформирования медицинского и фармацевтического образования Республики Казахстан»;
- Приказ Министра здравоохранения от 24 ноября 2009 года № 774 «Об утверждении номенклатуры медицинских и фармацевтических специальностей»;
- Приказ и.о. Министра здравоохранения Республики Казахстан от 11 ноября 2009 года № 691 «Об утверждении Правил повышения квалификации и переподготовки специалистов с медицинским и фармацевтическим образованием».

9 «Гигиена және эпидемиология» мамандығы бойынша қосымша білім беру ортасына қойылатын талаптар

9.1 Ұйым стандартқа сәйкес «Гигиена және эпидемиология» мамандығы бойынша қайта даярлау және біліктілікті арттыру циклдарының типтік оқу жоспары негізінде қайта даярлау және біліктілікті арттыру Жұмыс оқу жоспарын өз бетінше өңдейді және бекітеді.

9.2 Біліктілікті арттыру және қайта даярлау білім беру бағдарламасына мыналар кіреді:

- негізгі және бейіндеуші пәндерді зерттеуден тұратын теориялық оқыту;
- практикалық оқыту;
- аралық және қорытынды аттестация.

9.3 Білім беру бағдарламасының мазмұнын мамандық бойынша осы стандарт негізінде өңделген типтік оқу бағдарламалары (міндетті компонент пәндері) анықтайды.

Типтік оқу бағдарламалары (міндетті компонент пәндері) негізінде оқытатын ұйым міндетті компонент пәндері мен таңдалатын компонент пәндері бойынша Жұмыс оқу бағдарламаларын және силлабустарды өңдейді, олар Жұмыс оқу жоспары және бақылау-өлшеу құралдарымен (тесттік тапсырмалар мен есептер) бірге МОӘК құрайды.

9.4 «Гигиена және эпидемиология» мамандығы бойынша қосымша білім беру білім және ғылым медициналық ұйымдары арқылы жүргізіледі.

9.5 Кадрлық қамтамасыз етуге қойылатын талаптар: біліктілік арттыру және қайта даярлау циклдарында оқу сабақтарын ғылым кандидаты немесе докторы ғылыми дәрежесі бар, философия докторы немесе магистр академиялық дәрежесі бар тұлғалар, сондай-ақ жоғары және бірінші білікті санаттағы тұлғалар жүргізе алады.

9.6 Оқу-әдістемелік қамтамасыз етуге қойылатын талаптар: оқу үдерісіндегі оқу-әдістемелік және ақпараттық қамтамасыз ету тыңдаушылардың «Гигиена және эпидемиология» мамандығы бойынша қосымша білім беру бағдарламасын сапалы игеру мүмкіндігіне кепілдік беруі тиіс.

Білім беру бағдарламасын жүзеге асыру кезінде халықаралық ақпарат жүйесіне, электрондық мәліметтер базасына, кітапхана қорларына, компьютерлік технологияларға, оқу-әдістемелік және ғылыми әдебиеттерге толық қолжетімділік болу керек.

9.7 Біліктілікті арттыру және қайта даярлау циклдарында оқу сабақтарын инновациялық технологиялар мен интерактивті оқу әдістерін қолдана отырып жүргізу керек.

9.8 Материалдық-техникалық қамтамасыз етуге қойылатын талаптар: медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша қосымша білім беру бағдарламаларын жүзеге асыратын ұйымдардың қолданыстағы санитарлы-техникалық нормаларға сай келетін және оқу жоспарында көзделген теориялық және клиникалық дайындықтың барлық түрлерін жүргізуді қамтамасыз ететін материалды-техникалық базасы (аудиториялық қор, клиникалық базалар, компьютерлік кластар, зертханалар, аспаптық жабдықтар, қорлық материалдар) болу керек.

10 «Гигиена жəне эпидемиология» мамандығы бойынша қосымша білім беру бағдарламасын игерген тұлғалардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптар

10.1 Жалпы талаптар: қайта даярлаудың білім беру бағдарламасын игерген маман осы стандарттың талаптарына сай келетін білім мен дағдылар көлемін алу керек, сондай-ақ «Медициналық жəне фармацевтикалық мамандықтардың біліктіліктік сипаттамаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау Министрінің 2009 жылғы 12 қарашадағы № 699 бұйрығымен бекітілген мамандықтың біліктіліктік сипаттамасына сай болу керек.

Біліктілікті арттыру циклдарында білім беру бағдарламасын игерген маман нақты циклдың мақсаттары мен мазмұнына, сондай-ақ осы стандарттың талаптарына сай келетін білім мен дағдыларды алу керек.

10.2 Қорытынды аттестация – алған білімдерінің, шеберлігінің, дағдыларының жəне құзырының осы стандарттың талаптарына сай келуін анықтауға бағытталған маманның теориялық жəне клиникалық жетістіктерін бақылау нысаны. Қорытынды аттестацияның өту нысанын оқытушы ұйым өзі анықтайды.

10.3 «Гигиена жəне эпидемиология» мамандығы бойынша қосымша білім беру бағдарламасын игерген мамандарға мамандық бойынша біліктілікті арттырғаны немесе қайта даярланғаны туралы белгіленген үлгідегі құжат беріледі.

СОДЕРЖАНИЕ

1. Область применения.......... 20
2. Нормативные ссылки.......... 20
3. Термины и определения 21
4. Сокращения.......... 21
5. Общие положения.......... 21
6. Требования к лицам, получающим дополнительное образование по специальности «Гигиена и эпидемиология».......... 22
7. Требования к структуре образовательной программы дополнительного образования по специальности «Гигиена и эпидемиология». 22
8. Требования к содержанию образовательной программы дополнительного образования по специальности «Гигиена и эпидемиология».......... 23
9. Требования к образовательной среде дополнительного образования по специальности «Гигиена и эпидемиология».......... 27
10. Требования к уровню подготовки лиц, освоивших образовательные программы дополнительного образования по специальности «Гигиена и эпидемиология».......... 28

ПРЕДИСЛОВИЕ

1 РАЗРАБОТАН И ВНЕСЕН Министерством здравоохранения Республики Казахстан и Кокшетауским медицинским колледжем

2 УТВЕРЖДЕН И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ приказом и.о. Министра здравоохранения Республики Казахстан от 26 ноября 2009 года № 788.

3 ВВЕДЕН ВПЕРВЫЕ.

4 В настоящем стандарте реализованы нормы Кодекса Республики Казахстан от 18 сентября 2009 года № 193-IV «О здоровье народа и системе здравоохранения» и постановления Правительства Республики Казахстан от 24 апреля 2006 года № 317 «О Концепции реформирования медицинского и фармацевтического образования Республики Казахстан».

Настоящий стандарт не может быть тиражирован и распространен без разрешения Министерства здравоохранения Республики Казахстан.

Негізгі сөздер: Медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша қосымша білім берудің мемлекеттік стандарты; білім беру бағдарламасы; тыңдаушылардың дайындық деңгейіне қойылатын талаптар; біліктілікті арттыру; қайта даярлау.

ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СТАНДАРТ ДОПОЛНИТЕЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ ПО МЕДИЦИНСКИМ И ФАРМАЦЕВТИЧЕСКИМ СПЕЦИАЛЬНОСТЯМ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

Специальность:
ГИГИЕНА И ЭПИДЕМИОЛОГИЯ

ГСДО РК

Издание официальное

Министерство здравоохранения Республики Казахстан

Астана 2009